

Forfatter: Gade, Niels Wilhelm

Titel: BREV TIL: Gade, Søren Nielsen; Arentzen, Sophie Hansdatter FRA: Gade, Niels Wilhelm (1844-04-09)

Citation: Gade, Niels Wilhelm: "BREV TIL: Gade, Søren Nielsen; Arentzen, Sophie Hansdatter FRA: Gade, Niels Wilhelm (1844-04-09)", i *Niels W. Gade - Optegnelser og Breve*, Gyldendalske Boghandels Forlag (F. Hegel & Søn), s. 79. Onlineudgave fra Danmarks Breve: <https://tekster.kb.dk/text/letters-001988775-000-shoot-L0019887750000020.pdf> (tilgået 19. april 2024)

Anvendt udgave: Niels W. Gade - Optegnelser og Breve

Ophavsret: Materialet er fri af ophavsret. Du kan kopiere, ændre, distribuere eller fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

[Læs Public Domain-erklæringen](#)

Romd. 9de April 1844.

Kjære Forældre!

Jeg aander italiensk Luft, har over mig Oranger, Pinier, Cypresser — træder paa antikke Søiler — (der for 1000 Aar tilbage ragede den stolteste Romer høit over Hovedet) — helligt Støv, catholsk Røgelse — Fortid og Nutid — Nutid og Fortid, — — alt dette gjør et forunderligt Indtryks. 80paa et Nordens Barn, der første Gang besøger det storartede Rom.

Jeg ankom hertil d. 29 Martz — Fredag før Palmesøndag — og kunde altsaa tidligere have skrevet til mine kjære Forældre, men da jeg gjerne vilde fortælle lidt om Festlighederne, som finder Sted i den stille Uge og Paaskedagene, skeer det først nu. Jeg vil gaa tilbage og begynde, hvor jeg slap i sidste Brev, nemlig med Afreisen fra Wien, d. 15 Martz. Efter en (imod Forventning) meget bekvem Reise — 2 Dage og 3 Nætter — ankom jeg d. 18de Martz til Triest, hvor jeg, i Selskab med en sardinsk Legationsraad, tilbragte 1 Dag, for den næste at bestige et Dampskib til Venedig. Den 19de om Morgenen Kl. 7 i graat Veir kom vi om Bord. Hele Formiddagen var Himlen bedækket med Skyer indtil Kl. 2, (da vi omtrent var en Milsvei fra den italienske Kyst) — alt opklaredes, og Solen straaled i sin hele Glands og viste os det prægtige Venedigs Kirker og Taarne. Vi betraadte Italiens Grund under Klokketklang og Sommerluft, jeg kastede endnu et Farvel mod Nord. I Venedig var det Festdag, alle Boutikker lukkede, og Gaderne langs med Kysten og Piazzettaen og Marcuspladsen prangede med pyntede Folk. Marcuspladsen og Dogepaladset gjorde et Indtryk paa mig, som jeg aldrig vil glemme. Kirken straalte af Guldmosaik, Forziringer; Buer, Søiler og Kupler leder Øiet i utallige Labyrinther, man seer og tror, det er Blændværk — indtil man gjør sig fortrolig med dennes. 81Pragt; det alvorlige Dogepalads (ved Siden af Kirken) gjør et forunderlig veemodigt Indtryk. Venedigs Fortidshistorie ligger i disse to Bygninger opslagen - Kirken glimrende og prægtig som Venedigs gyldne Dage — Paladset alvorligt og taust — faa Vinduer, for ikke at forraade, hvad der foregaar i det Indre. Trappen, hvor den ulykkelige Marino Faliero blev kronet og halshugget, er ogsaa et betydningsfuldt Blad. - - Kunstskatte eier Venedig i Mængde. I Kirkerne, Dogepaladset, Hertugens Palais, Akademiet for de skjønne Kunster findes Malerier af Tizian, Veronese, Tintoretto og andre Store. Arsenalet er interessant (med Henrik den 4des Rustning), Skibsbyggeriet, med mange Minder om Napoleon. (Hans og Josephines Gondol opbevares her.) I de underjordiske Fængsler (i Dogepaladset) i Retssalene, i Gangene, der føre til Sukkenes Bro, faar man tydelig Begreb om Rædselsscenerne fra Dogernes Tid.

Canale grande befarede jeg flere Gange i en Gondol. Naar man andre Steder om Aftenen sætter sig i en Droske, for at komme til sit Huus, gaar man derimod i Venedig ned ved Marcuspladsen, og sætter sig i en Gondol (med en sort Ligkiste i Midten) og kommer paa denne Maade igjennem Vandgaderne, hjem, lige til Huusdøren. Den 23 Martz forlod jeg, i Selskab med en polsk Emigrant, det eiendommelige Venedig. Om Aftenen Kl. 7 bliver man i en Postgondol ført til Mestre, 1½ Mil fra Venedig. Endogsaa Afreisen har noget mystisks. 82og eiendommeligt, idet man forlader Staden i Mørke og til Søes, saa at man ikke lidt efter lidt seer den svinde, men bliver ligesom med tilbundne Øine ført bort, indtil man igjen sætter Foden paa Fastland i Mestre. Herfra kjører man med Diligence om Natten gjennem Padua — hvor jeg, medens vi gjorde Holdt, besøgte det umaadelige Caffehuus (Perochi), det største i Verden, næsten et lille Palads — og kommer næste Formiddag (24 Martz) til Ferrara, en smuk lille Stad, hvor Digterne Ariost og Tasso har levet. Da vi hvilede her en halv Dag, havde jeg Tid til at bese Ariosts Huus, som staar aldeles, som da han beboede det. Hans Værelse er en lille Stue med Bjælkeloft og en nydelig Udsigt til en lille Have. Hans Buste er opstillet i Værelset, og en beskrevet Marmorplade i Væggen siger: her skrev Ariost, og her døde han. Tassos Fængsel er i et Hospital. Et lille Hul, hvor de to eneste Vinduer er tilmurede; i en Krog vises hans Leie, en Forhøining af Grus sees endnu paa dette Sted. Byron og Casimir Delavigne har her skrevet deres Navne. Det hele er meget uhyggeligt og gjør et ubehageligt Indtryk. Den 25de fra Ferrara til Bologna, hvor der atter er meget interessant at see, Akademiet for de skjønne Kunster med deilige Billeder, blandt andre af Carracci, Guido Reni, samt Raphael, forunderlig deilig er den heilige Cäcilie, der hører himmelsk Musik. I Kirkerne ere ogsaa herlige Malerier. Staden selv er meget kjøn, over alle Fortouge er Buegange. Rossini har et megets. 83smukt Hus; dersom jeg havde været længere i Bologna, havde jeg gjerne besøgt ham, men paa en Formiddag at gjøre alt, er ikke muligt. Den 25 Martz gik Reisen videre over (en Del mindre, nydelige Stæder ikke at regne) Pesaro, (hvor Rossini er født) og Ancona til Terni (28.), hvor jeg istedet for at spise til Middag gjorde en Tour til Vandfaldet (en Mil fra Byen) i Selskab med en Wiener — som jeg ikke fortrød, da det er særdeles smukt. D. 29 Martz om Formid. kjørte jeg ind ad Roms Porta del Popolo meget træt efter at have kjørt 5 Dage og 6 Nætter. Hotellerne var propfulde af Fremmede, jeg maatte tage et Privatlogis og betale det temmelig dyrt. Jeg gjorde samme Dag Visit hos Landsberg, en Tydsker, og maatte om Aftenen i en musikalsk Soirée, hvor jeg traf mange Tydskere og endeel Landsmænd, blandt andre Maleren Lehmann. Af Malere er her mange danske, Kuchler, Friedländer, Raadsig, Lunde og flere. Løverdag hvilede jeg ud for at være ret frisk til at deeltage i Høitidelighederne i den stille Uge og Paasken. Palmesøndag var jeg i Peterskirken, hvor Paven, i stor Procession, blev baaren paa en Stol omkring i Kirken. Alle Cardinaler, Biskopper og Præster med store Palmer i Hænderne. Et smukt Optog, der dog mere seer ud som en Scene af en Comedie, da man ikke seer Spor af Fromhed eller Religjøsitet paa nogen af de deeltagende, der mere af Sædvane, Skik og Brug - kort sagt, jeg bliver ikke Cat.... — Onsdag, Torsdag og Fredag var Messe i det Sixtinske Capel; s. 84da det kun er et lille Rum, maa man gaa derhen en Time, før der begyndes, dernæst staa 2 Timer, før det egentlige Point kommer, nemlig Misereret. De to Dage har jeg gjort det med. Henad Mørkningen slukkes, som bekendt, alle

Lysene, paa 4 store nær, og i dette Halvmørke begynder Sangen, der gjør megen Virkning, dog, da mit musikalske Øre blev lidt fornærmet af de pavelige Sangeres Begreber om Reenhed i Intonationen, gik en Del af denne Virkning tabt for mig. Torsdag Formiddag var jeg i Peterskirken, for at see Paven vadske Fødderne paa 12 Pilgrimme, som dernæst bispises og opvartes af Paven og Cardinalerne (N. B. i Vatikanet). 1ste Paaskedag er hele Pladsen foran Kirken fuld af Mennesker (det halve Rom har Plads her), der venter her til Kl. 12 Middag, da Paven fra et Vindue eller Balcon paa Kirken velsigner hele Verden; alle Catholiker knæler paa Pladsen, alle Kanoner fra Fæstningen affyres, alle Klokkerne ringe, det er en storartet Scene! Om Aftenen er Kirken oplyst med mangfoldige Lamper. Denne Ceremonie har gjort mest Indtryk paa mig. Kl. 8 begynder Illuminationen, hele denne uhyre Masse er behængt med Lamper, der seer ud som glødende Guld mod den mørkeblaa Himmel. En Time efter bliver paa een Gang tændt (af flere 100 Mennesker) en Mængde store Blus omkring paa Kirken. Dette sidste skeer som ved et Trylleslag, med Ledsagelse af Kanonskud og Klokkringning. Kirken glimrer fra nederst til det øverste Kors, det er ubeskriveligs. 85prægtigt. Ilige Maade det 2den Paaskedag stedfindende Fyrværkeri paa Engelsborg. — Hvad jegellers har seet i Rom? Vaticanet, de gamle Ruiner fra Romernes Tider, det grandiose Colosseum (et gammelt Folketheater), Villaer, Kirker, Samlinger — dog deraf bliver I lige kloge, det skal jeg fortælle i Kbhvn, naar vi sidder i god Ro og Mag. Jeg vil hellere fortælle Eder, at jeg lever ret fornøieligt her imellem Landsmænd og endeel andre Bekjendtskaber, jeg har gjort, jeg tænker at blive her en Maaned i Rom, derefter en 14 Dage bo i Albano og Frascati og derfra gaa nogen Tid til Napoli. I kan skrive Brev til mig med efterfølgende Adresse: Monsieur N. W. Gade, à Roma, Palais Lozano Corso No. 133.

Da jeg haaber, at mit Brev træffer alle ved godt Helbred, sender jeg Eder en glad Hilsen. Levvel! kjære Forældre!

Eders
NIELS W. GADE.